

Х пленум ЦК КП Беларусі

10—11 красавіка г. г. адбыўся Х пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі.

Пленум разгледзеў наступныя пытанні:

1. Аб мерах па выкананні рашэння лютускага Пленума ЦК КПСС «Аб далейшым развіцці калгаснага ладу і рэарганізацыі машына-трактарных станцый».
2. Аб ходзе выканання калгасамі і саўгасамі абавязальстваў па вытворчасці і нарыхтоўках прадуктаў жывёлагадоўлі.
3. Дакладам па першым пытанню парадку дня выступілі кандыдаты ў члены Прэзідыума ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі тав. К. Т. Мазаўраў.
3. Паведамленнямі па другому пункту парадку дня выступілі сакратар Гродзенскага абкома КП Беларусі тав. Панамароў, старшыня выканкома Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных тав. Жыльнян, сакратар Віцебскага абкома КП Беларусі тав. Лабанок, старшыня выканкома Мінскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных тав. Міцкевіч, сакратар Гомельскага абкома КП Беларусі тав. Смірноў, сакратар Брэсцкага абкома КП Беларусі тав. Луцкін, сакратар Маладзечанскага абкома КП Беларусі тав. Кавалёў.

Па абмеркаванні пытаннях пленум ЦК КП Беларусі прыняў адпаведныя пастановы.

НАЦЫЯНАЛЬНАЕ СВЯТА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Праз восем з лішкам месяцаў, першага студзеня наступнага года, нашай роднай Савецкай Беларусі — сорака год. Дата гэта азнаківае і велічкая ў гісторыі нашага народа, яна краіна і хваляе кожнага, хто не абывае ад мінулага і сучаснага Беларусі, да яе будучыні.

Сорака год! Які незвычайны шлях, пройдзены народам за гэты час, колькі атрымана выдатных перамог у працы і барацьбе! З хвалянным чыстаем аб усім гэтым у адным з апошніх документаў Цэнтральнага Камітэта Кампартыі Беларусі — у пастанове, прывесенай падрыхтоўцы да славян гаданіны рэспублікі. Знаёмчыся з гэтым дакументам, з тымі вышынямі, што заваяваны нашым народам у грамадскім, матэрыяльным і культурным жыцці, міжволі пераносіцца думкамі ў мінулае, даравальчынае, міжволі параўноўвае, а параўнае, як ядзюма, — добры метад пры вызначэнні гістарычнай існасці.

Наўчона-Заходні крокі. Такі тэрмін дэда абразы нацыянальных пачуццяў паэта народа вынайшлі царскія самадзержцы і ў іх дуконны падбраты. Цяпер не ўсе ведаюць, што гэта азначае, а некалькі яно гвалтоўна ўводзілася кожнаму ў пупы, афіцыйна насаджалася замест уласнага імя Беларусі. Цяжка прыходзілася тры чалавек жыць і здабыць сабе хлеб. Скрозь панавала страшанная галечка і цэра. Акрамя сацыяльнага існасці, рабілася ўсе магчымае, каб жыццям гэтага краю забіць сваю мову, тое, што яны беларусы, што яны і кожны народ, варты «людзкім апацям». Беларусы ступаліся на ўсе дзверы гісторыі, давалі аб сабе знак, патрабавалі роўнасці і свабоды, а тым часам тыраны і найміты з усіх сіл супрацьдзейнічалі і лютавалі, яны са скуры выдалілі, даводзіць, што нікага асобнага народа паміж Бугам і Сокам, Прыпяццю і Дзвіною няма, што на прасторых паміж гэтых рэк жывуць чыёныя пакаровыя людзі, якія размаўляюць на паўднёвай грубоў мове, з'яўляюцца бязвольнымі і пасіўнымі ў вырашэнні свайго лёсу і якія без пачобнай аякі і наглядзе не здольны весці сваё жыццё. Самадзержцы разлічалі, што ім уласна ўцяпі праўду аб народе, удацца і надалей занявольваць яго, трымаць у цэпры. Але імяціліны народ, яго мову і песні, быт і культуру, працу і барацьбу ўцяпі да чалавечтв, утрымаць у бяскоўнай няволі стала немагчымым у эпоху, калі на гістарычнай арэне паявіўся рабочы клас і калі стары царскі саўладарскі свет са сваёй калінальнай сістэмай захістаўся і пачаў развалывацца.

Грымула Кастрычніцкай рэвалюцыі і паўне ўдарамі не ўсталяла царскага імперыя — пачварная турма народаў. Беларускі народ вызваліўся ад сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту, на спакутаваных землях «Наўчона-Заходняга краю» нарадзілася Беларуская савецкая дзяржава. Утварэнне БССР, як і іншых савецкіх рэспублік, з'явілася вынікам наўчільнага правядзення ў жыццё ленынскай нацыянальнай палітыкі Камуністычнай партыі. Ад гэтых Кастрычніцкіх пачаткаў пачаўся гісторыя Беларусі і яе народа.

Сорака год! На працягу гэтага часу беларусы даволі ярка праявілі сваю таленавіцасць і жывацільнасць. Ім не раз са зброяй у руках даводзілася абараняць свае інтарэсы, іх подзвігі на франтах грамадзянскай вайны, у часы барацьбы за вызваленне з-пад улады польскай санцыі, за свабоднае ўз'яданне ў адзіны дзяржава, іх мужнасць і бестрашнасць ў гады Вялікай Айчыннай вайны добра вядомы ўсёму свету і навечна запісаны ў летаніе гісторыі. Войн-асцяжак наш народ адначасова і будаўнік-герой. Гэта ён самаадана працаваў на сацыялістычнай перабудове народнай гаспадаркі і на рыштываных пачіноках, гэта ён у пасляваенны час з руін і папаленняў узняў свае гарады і вёскі і штодзённа творыць чуды ў працы.

Аб поспехах у развіцці эканомікі і культуры беларускага народа за сорака год сведчаць імяціліны факты і лічбы. Восем, напрыклад, воздзем намяч прамысловасці. У 1957 г. аб'ём яе вытворчасці павялічыўся ў 25 разоў у параўнанні з 1913 г. Па выпуску раду ідуў прамысловай прадукцыі рэспубліка абганала многія капі-

талістычныя краіны. На душу насельніцтва ў БССР цяпер выпускаецца прыкладна столькі ж металааружных станкоў, колькі ў ЗША і Англіі, і значна больш, чым у Францыі і Японіі. Рэспубліка вырабляе металааружных станкоў, электраэнергіі, мацацкілаў, веласіпеды, кансерваў больш, чым уся даравальчына Рэсія. У нас паявіліся такія галіны прамысловасці, як трактарная, аўтамабільная, цукровая, ствараюцца нафтапраерацыйная, хімічная і інш. Каронныя змены адбыліся і ў сельскай гаспадарцы. Замест бязлічых дробных, прымітыўных аднаасобных гаспадарак створаны гаспадаркі буйныя, сацыялістычныя, з багатай тэхнікай. Цяпер у Беларусі амаль на мільён гектараў пасяўных плошчаў больш, чым у 1913 г. На палях рэспублікі працуе каля 32 тысяч трактараў (у 15-сільным выдзяленні), 7,5 тысячы збожжавых камбайнаў, дзсяткі тысяч іншых сельскагаспадарчых машын. Закон, прыняты наўчона адносна рэарганізацыі машына-трактарных станцый і далейшага развіцця калгаснага ладу, адкрывае перад працаўнікамі палёў новыя, надзвычай шырокія далігалы і магчымасці ў існасці працы. За сорака год шмат што дасягнута і ў развіцці культуры беларускага народа. У рэспубліцы выраслі імяціліны кадры нацыянальнай інтэлігенцыі — вучоныя, пісьменнікі, артысты, кампазітары, настаўнікі і г. д. На колькасці вучняў на 10 тысяч чалавек насельніцтва наша рэспубліка ідзе наперадзе такіх краін, як Англія, Францыя, Італія. У адным толькі горадзе Барысаве цяпер больш тэхнічнай інтэлігенцыі, чым ё было ва ўсёй даравальчынай Беларусі.

Такія лічбы і факты нашага росту, такая карціна параўнання сучаснага з мінулым. Як бачна, галейна праваліліся ўсе, хто пахлілі на Беларусь і народ, хто не верыў у яго сілы і жывацільнасць. І ў ранейшыя часы, беларусы даказвалі на працягу сарака год, што яны не пасіўны і бязвольны, а актыўны і высока-таланавітыя ў сваёй працы і барацьбе, у будаўніцтве свайго дзяржавы. У дружнай сямі братніх народаў Савецкага Саюза, пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі беларускі народ дасягнуў вялікіх поспехаў і развіцця. Ён зрабіўся гаспадаром свайго лёсу, выйшаў на міжнародную арэну і ўдзялічае ў вырашэнні многіх пытанняў, якія хваляюць грамадзкіх усяго свету.

Саракагодзе свайго рэспублікі наш народ будзе святкаваць іх вялікую і даруючы ўрачыстасць, бо ёсць чаму парадывацца, ёсць што адзначыць. У той жа час наш народ прыкладнае новае намаганні для атрымання далейшых працоўных поспехаў. На фабрыках і заводах, у калгаснай вёсцы разгортваецца сацыялістычнае спорніцтва ў гонар славянга юбілею рэспублікі.

Разам з усім народам зааплачаны падрыхтоўкай да свята і дзятцы літаратуры і мастацтва, работнікі ўстаноў культуры. У пастанове Цэнтральнага Камітэта КП Беларусі аб святкаванні юбілею рэспублікі вызначаны канкрэтныя задачы для ўстаноў Міністэрства культуры, для ўсіх нашых творчых арганізацый. Выходзячы з гэтага, нам трэба дэталёва распрацаваць свае мерадзятчыныя мерапрыемствы, актыўна прыняць за іх паспяховае ажыццяўленне. Галоўная задача заключаецца ў тым, каб на працягу гэтага года намаганні нашых творчых калектываў стварыць новыя высокакачэўныя і высокаматэрыяльныя творы літаратуры і мастацтва, якія глыбока і ярка адлюстравалі б жыццё нашага народа; работнікам культуры трэба рашуча палесці масава-палітычную і культурна-асветную работу сярод працоўных, забяспечыць імяцілінае выкананне палыхавых заданняў бягучага года як па колькасці, так і па якаснях пачыначых.

Дзень саракагоддзя Беларусі Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі — і студзеня 1959 г. — наша вялікая нацыянальнае свята. Узорна падрыхтоўцеся ж да юбілею і адзначыць яго самай шчырай плённай працай. Нахай гэтая праца паслужыць далейшаму бурнаму росквіту нашай роднай Беларусі, справе будаўніцтва ў нашай краіне камунізма!

Абмен навуковай літаратурай

Вялікі асобны корпус займае бібліятэка Горскага сельскагаспадарчых Акадэміі. Звыш 300 тысяч тамоў налічваецца ў гэтым кнігасховішчы. Бібліятэкай карыстацца больш 6000 студэнтаў і навуковых работнікаў. Да паслужы бібліятэкі звяртаюцца калгаснікі і механізатары.

Надаліжшы абмен літаратурай з многімі краінамі свету. На адрас Акадэміі амаль штодзённа прыходзіць з-за меж пасылкі і бандэроўкі. Адных толькі замежных часопісаў вынісваецца 260 назваў.

Дырэктар бібліятэкі Дзям'ян Новак падзяляецца, што сёння надаліжшы рэгулярны абмен выданымі з радамі навукова-даслед-

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Чацвёрты з'езд мастакоў Беларускай ССР пачне работу 16-га красавіка ў 16 гадзін у зале пленума ЦК ЛКСМБ.

ДІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАў БССР

№30 (1252) Субота, 12 красавіка 1958 года Цана 40 кап.

Юбілей газеты

Споўнілася дваццаць год з дня выхаду першага нумара газеты «Знамя юности». Гэтай даце быў прысвечаны вечар, які адбыўся ў Рэспубліканскім тэатры юнага глядача. Вышаваць калектыв рэдакцыі сабраліся маладыя рабочыя сталіцы, студэнты, вучні, шматлікі актыві і госці.

Даклад аб 20-годдзі газеты «Знамя юности» зрабіў рэдактар А. Барушка. Затым былі зачытаны прывітаны газетце ад ЦК КПБ, ЦК ЛКСМБ, рэдакцыяў газет «Знамя», «Савецкая Беларусь», «Чырвоная змена», «Коммунистическая» (Літоўская ССР), ад многіх іншых газет і часопісаў.

Калектыв тэатра юнага глядача паказаў удзельнікам вечара спектакль «Паларыцкія».

Кампазітары ў аўтазаводцаў

Педагагічны калектыв і навучнікі музычнай школы Мінскага аўтазавода пачалі падрыхтоўку да саракагоддзя БССР.

Мы маем намер даць адкрыты канцэрт навучнікаў у клубе аўтазаводцаў, канцэрт-лекцыі для вучняў агульнаадукацыйных школ, арганізаваць некалькі сустрач з беларускімі кампазітарамі і артыстамі тэатра оперы і балету, правесці конкурс на лепшае выкананне даіхчых п'ес беларускіх кампазітараў. Арганізуем таксама для школ аўтазавода перасоўную фотавыстаўку «Беларуская музычная мастацтва за сорака год».

Наўчона ў гэты год дзятцы аўтазаводцаў прыехалі кампазітары П. Палкавічы, Г. Вагнер, Д. Камінін. Яны праслухалі канцэрт з твораў беларускіх кампазітараў у выкананні навучнай музычнай школы. Юныя музыканы з класа Л. Пекеліс сыгралі 23 фартэпійныя п'есы. Госці далі высокую ацэнку работ выкладчыка і падзякавалі навучнікам за добрае выкананне твораў. У канцы выканалі таксама фартэпійныя п'есы А. Багатырова, Г. Пятрова, Г. Шаршэўскага, Э. Тырмава.

У канцы музычнага вечара адбылася гутарка кампазітараў з педагогамі. Яны адзначалі, што беларускія кампазітары стварылі намяла артыстна-творчы фальклічны тэатр для дзятцы. Аднак ішчэ вельмі мала п'ес для вучняў малодшых класаў, няма адпаведнай літаратуры для скарпкі, выяўлячай, духавай і народнай інструментаў. Вялікую патрэбу адчуваюць музычныя школы і ў роліх ансамбляў літаратуры.

Побач з артыстамі, неабходны таксама арыгінальныя творы. Кампазітары абмялі прыкладныя намаганні для стварэння новай дзятчэй музычнай літаратуры.

В. ВАРАНІКОў,
дырэктар музычнай школы на Мінскай аўтазаводе.

На раённай сцэне

Канцэрт майстроў мастацтва адбыўся ў Радзівіцкім Доме культуры. Тут выступілі артысты тэатра оперы і балету Т. Ніжніцка, Р. Мілодзі, А. Нікалаева, М. Дзюніска, Л. Браўнкі, В. Міронаў, Т. Каравая, Н. Шкэў, В. Глушкова, З. Салаўёва і іншыя.

На канцэрце прысутнічала каля 300 калгаснікаў і служачых райцэнтра.

Нататкі журналіста

Наўчона ў Мінску адбылася нарада па будаўніцтву ў калгасях. Добра вядома, які велізарны ўклад у справу сельскага будаўніцтва ўносіў і ўносіць наш сямліны сябра. Гэта ён у грошныя гады вайны быў родным домам для народных меціцаў, а пасля вайны дапамог у аднаўленні разбуранай гаспадаркі, па ўзвядзенні на руінах і папаленнях новых заводаў, фабрык і заводаў.

Некаторыя могуць сказаць, што ўсё гэта не вельмі ўжо вялікія лічбы. Але вось што можа даць такая эканомія ў цэлым па рэспубліцы. Папярэня будаўніцтва з мясцовых матэрыялаў дазволіла сёканоміць за апошнія тры гады 1,4 мільяна кубічных метраў лесу.

А можна ж эканоміць значна больш. Для гэтага трэба, каб на калгасных будоўлях шырай прымяняліся і гліна, і шпак, і іншыя мясцовыя матэрыялы, каб у кожным раёне выкарыстоўваліся наўчоныя рэзервы.

Не сакрат, што сельскія будаўнікі нашай рэспублікі прымыклі будаваць з лесу. У нас вельмі многа ў калгасях добрых староў, цесляроў, але мала ішчэ муляроў, майстроў па вытворчасці саману, цэглы. Мабыць таму і старыя калгасцы прымыклі абабіваць парогі раённых, абласных і нават рэспубліканскіх устаноў, каб дабіцца атрымання наараў на лес, і ў той жа час не бачыць тых матэрыялаў, якія літаральна ляжаць у іх пад нагамі.

Трэба, відаць, пазумаць аб паляпшэнні падрыхтоўкі неабходных кадраў будаўніцтва. Вельмі ж добра, калі ў калгасе ёсць спецыяльнае аў інжынер-будаўніц са спецыяльнай адукацыяй. Там, дзе такія спецыялісты ўначальваюць будаўнічыя бригады, мясцовыя матэрыялы выкарыстоўваюцца значна лепш. У калгасе «17-е пераход» Нясвіжскага раёна бригадзірам будаўніцтва ўжо другі год працуе інжынер Іван Рыгораніч Мельніцаў, а ў калгасе «Новы шлях» Кобрынскага раёна будаўніцтва ўначальвае тэхнік Павел Рыгораніч Шымчук. І ў гэтых гаспадарках пабудаваны вельмі добрыя жывёлагадоўчыя гараджы, дзсяткі дамоў для калгаснікаў, а ў «17-м верасні» і клуб з глядзельнай залай

Вясна ў сталіцы

Моцна трымаўся сьнега дзятчэй, аднак час узяў сваё — вясновыя промні сонца плаваюць снег... І вось неўзабаве прыясеся яна — блакітная, высоканабеса ясна-красна — у сталіцу Беларусі поўны прыпод духмяных кветкаў, густую засень дрэў...

Як многа патрэбна цудоўных кветкаў, каб наш любімы горад стаў яшчэ прыгажэйшым, сапраўды квітнеючым садам.

Круглы год заняты вырошчываннем кветкаў работніцы ўсіх трох садоўніцтваў Мінскага треста з'яўляюцца будаўніцамі. Асабліва на працэсі ў іх многа клопатаў: кветкі патрэбны не толькі ў магазінах, але і для высаджкі пад адкрытым небам. Многа кветкаў, мільёны калі!

—Араду пры ўваходзе ў цэпільны перадавоў ў рэспубліцы садоўніцтва №2 мы бачым белыя кветкі розных колераў і форм. Як влікі, па-майстэрску вытанены кілім, расквінуліся яны напалк. Жоўтыя, аранжыяныя, ружовыя, чырвоныя, малінавыя, ліловыя, яркія, блакітныя — усімі колерамі і ацэнкамі радуючы яны позірк чалавека.

І якіх толькі гатункаў кветкаў няма ў аржанізі! Восем знаёмых усім баз — белая някія кветка ў кропках расы. Для такога прыгажосці не хапае толькі сальваў. Па суседства з базам — гартэзія, цымерані, адзіночкі ландшаўныя, прымулы, дзюконті...

Але як называюцца вось гэтыя кветкі, падобныя на незабудкі, толькі больш буйныя і яркія? Гэта — лэбелі. Іх радзіма далёка на поўдні пад трапічным сонцам. Аднак цёплым лютым расліны добра адчуваюць сябе і ў сярэднім клімаце, у Беларусі.

Маленькія лісткі сальвіні, з'яўляючыся, з м'ястваем белых крапінак, старанна цягнуцца ўгору, да сонца, — хутчэй бы вырастаць з вуліцы, скверы, у паркі!

Чакаць прастору кветкам засталася няма. У работніцы садоўніцтва цэпільны, як ніколі, гарачы час. Ён неабходна вырашчыць для пасадкі ў горада палых і іншых месцах горада 100 тысяч штук лютаскай расалы маргарытаў, неабодулак і вільі, 800 тысяч штук дыянавой і 100 тысяч штук летняй расалы. Сяродом робяць пасады каві, чарнакаванне селуму і альпірантэру. Лепшая работа Алесандра Бабок з'яўляецца пікіраваннем бягоні і іншых кветкаў.

Асабліва добрай славай сярод работнікаў садоўніцтва карыстаецца Марыя Халодскаў. 14 год яна працуе ў цэпільцах. Стаж влікі, затое і вопыт не малы. Марыя Канстанцінаўна ўжо трэці год з'яўляецца ўдзельніца Усесяжнай сельскагаспадарчай выставкі ў Маскве.

Многа працы затрачае на вырошчыванне кветкаў дырэктар садоўніцтва Аўгуст Міхайлавіч

Пельшчанам. Сорака год працоўнай дзятчэй ён прысвёну кветкам і стаў за гэты час адным з самых вопытных садоўнікаў. Час бы Аўгусту Міхайлавічу і на адпачынак, але ён ніяк не можа пакінуць свой любімы занятак.

У гонар 40-годдзя БССР работнікі гэтага садоўніцтва выклікалі на сацыялістычнае спорніцтва калектыву садоўніцтва №1, абавязавшыся значна перавыканаць план вырошчывання кветкаў.

Сёлетня наш горад будзе як ніколі прыгожым, — гаворыць дзятчэйны савадов Людміла Гоёва.

Адначасова з вырошчываннем кветкаў для камунальнага гаспадарства садоўнікам неабходна падрыхтаваць 18 тысяч розных кветкавых раслін для продажу насельніцтву. І яны класіфікацыя вырошчываюць кожнае каліва. Перад апраўкай у магазіны дзятчаты ішчэ раз старанна аглядаюць іх, каб не было ніякіх прэтэнзій у пакупнікаў.

Кветкі — гэта радасць, аздоба жыцця. Людзі пачалі больш куляць іх, значыць, палешылася жыццё.

Нахай упрыгожыцца кветкамі кожная кватэра працоўных, ішчэ усяе горад купаецца ў іх! Садоўнікі для гэтага не

Добрая ініцыятыва

З кожным годам ўраце эканоміка калгасцаў Кіраўскага раёна. Лёгася грашныя прыбыткі тутэйшых калгасцаў склаў больш 50 мільянаў рублёў. Многі сельскагаспадарчы райадыфікаваны і электрыфікаваны. А неўзабаве, калі ўступіць у дзеянне Чыгрынская ГЭС, ва ўсіх дамах хлебабарцаў запаліцца лімпачкі гліны, электрычнасць прыявядзе ў рух цэлы маторавы і грамадскай гаспадаркі.

Рост матэрыяльнага дабрабыту калгаснікаў вылічае наўчоныя културныя запатрабаванні. Цяпер, калі калгасцы сталі буйнымі шматлікімі гаспадаркамі, ужо мала аднаго клуба. Ён не можа ўмясціць усіх хлебабарцаў, ды і ісці да яго з далёкай брыгады граба ях іх тры-чатыры кіламетры. Наспе-

ла неабходнасць мець свае клубы ў кожнай палыноўчай брыгадзе. Брыгадныя клубы ўжо ёсць у калгасях «Расвет», «Чырвоны баец» і інш.

Калгаснікі раёна прыялі абавязальства да 40-й гаданіны Беларускай ССР пабудавать клубы ва ўсіх палыноўчых брыгадах калгасцаў. Складаны графік будаўніцтва. У калгасе імя Чапаева брыгадны клуб будаўняў да 1 мая, у калгасе «Радзіма» — да 1 чэрвеня, у калгасе імя Горкага, імя Куйбішава, імя Тольмана — да 1 лістапада.

Шырока будзе выкарыстаны вопыт калгаснікаў сельскагаспадарчы «Камуніст», якія паставілі добры клуб са шпакбетону, абсталявалі ў ім прасторную сцэну, кінаапаратную.

Добрая ініцыятыва

Калгасы выдзяляюць патрэбныя сродкі на будаўніцтва брыгадных клубаў, на абсталяванне іх, на набавіць кулінарнаму. У многіх клубах будаць устаноўлены кінастудыяны.

Хлебаробы Кіраўскага раёна звярнуліся да ўсіх калгаснікаў Магілёўскай вобласці з прапановай падтрымаць гэтую ініцыятыву і да вялікага свята беларускага народа пабудавать у кожнай палыноўчай брыгадзе тыпавы клуб.

Добрая справа не застаецца без водгукву. Пачыні кіраўскага хлебабарцаў падхоплены па ўсёй Магілёўшчыне. У многіх калгасях Горадскага, Менскага і іншых раёнаў пачалі ўжо будаваць брыгадныя клубы.

(Наш нар.)

ка раёнага Дома культуры з вялікімі канцэртамі. Не застаўся ў дагу і Бялініцкі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці. Ён выязджаў у Бярэзінку, Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

ка раёнага Дома культуры з вялікімі канцэртамі. Не застаўся ў дагу і Бялініцкі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці. Ён выязджаў у Бярэзінку, Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

Дружба суседзяў

Творчая дружба здаўна звязвае калектывы мастацкай самадзятчэйнасці дамоў культуры двух суседніх раёнаў — Бялініцкага Магілёўскай вобласці і Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

Дружба суседзяў

Творчая дружба здаўна звязвае калектывы мастацкай самадзятчэйнасці дамоў культуры двух суседніх раёнаў — Бялініцкага Магілёўскай вобласці і Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

Дружба суседзяў

Творчая дружба здаўна звязвае калектывы мастацкай самадзятчэйнасці дамоў культуры двух суседніх раёнаў — Бялініцкага Магілёўскай вобласці і Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

Дружба суседзяў

Творчая дружба здаўна звязвае калектывы мастацкай самадзятчэйнасці дамоў культуры двух суседніх раёнаў — Бялініцкага Магілёўскай вобласці і Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

пашкадуоў сваёй працы, кветкаў будзе — колькі спатрэбіцца. Напрыклад, летася трэст з'яўляюцца будаўніцтва павінен быў высаліць у горадзе 3 мільёны 250 тысяч штук кветкавых раслін. А пасадзіў на паўмільёна больш. У гэтым годзе неабходна вырашчыць 3 мільёны 500 тысяч, аднак работнікі ўсіх садоўніцтваў абавязаны значна перавыканаць план. Толькі такіх кветкаў, як піоні, флэксі, касачы, вяртні яны рашылі вырашчыць у два разы больш, чым па плане.

Цэлае мора кветкаў будзе высаджана ў парках культуры і адпачынку, у скверах, навокал плошчаў, уздоўж вуліц горада. Прыгожому гораду — цудоўныя вынікі!

На здамку: Тамара Познік (на прырэднім плане) і Іна Раўва старанна аглядаюць кветкі перад апраўкай іх у магазіны. Дзятчаты нічога не мелі б супраць, каб з такіх кветкаў ім самым часцей падасілі букеты...

Фота і тэкст С. Грабоўскага.

Дружба суседзяў

Творчая дружба здаўна звязвае калектывы мастацкай самадзятчэйнасці дамоў культуры двух суседніх раёнаў — Бялініцкага Магілёўскай вобласці і Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

Дружба суседзяў

Творчая дружба здаўна звязвае калектывы мастацкай самадзятчэйнасці дамоў культуры двух суседніх раёнаў — Бялініцкага Магілёўскай вобласці і Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

Дружба суседзяў

Творчая дружба здаўна звязвае калектывы мастацкай самадзятчэйнасці дамоў культуры двух суседніх раёнаў — Бялініцкага Магілёўскай вобласці і Бярэзінскага Мінскай вобласці. Яны абмяняюцца вопытам работ і канцэртамі.

Наўчона Бярэзінскі калектыв мастацкай самадзятчэйнасці выступіў на сцэне Бялініцка-

На сучаснай з'яўдзе мастакоў Беларусі

Народнае жыццё — крыніца мастацтва

Здзяйсненне ленинскай задумы

Сорак год таму назад, 12 красавіка 1918 г., Уладзімір Ільіч Ленін падпісаў дэкрэт аб манументальнай прапагандзе. На гэтай задуме ў Маскве, Петраградзе і на ўсёй тэрыторыі Расійскай Федэрацыі трэба было ўзвесці манументы ў гонар гераічных падзей і ў памяць вялікіх грамадскіх дзеячоў і вучоных.

План манументальнай прапаганды У. І. Ленін выказаў восню 1918 г. у гутарцы з А. В. Луначарскім. Па-першае, па думцы Леніна, трэба было ўсе грамадскія месцы, дзе амаль кожны афіцыйны, універсітэцкі, рэвалюцыйны напісанні, падручкі, неадкладна прыступіць да пачатковай помнікнай рэвалюцыйнаму.

У манументальных рэвалюцыйных напісках, барэльефах на фасадзе дамоў і агародаў, у мемарыяльных помніках Ленін бачыў магутны сродак прапаганды прагрэсіўных ідэй, дзейсны сродак палітычнага і мастацкага выхавання працоўных.

Ленін асабіста прыступіў да ажыццяўлення першых савецкіх манументаў, гаварыў прамым на мільянах, прывесці адзіночце помнікаў, усяляк абагульваючы паскарэніе работ па збудаванню новых манументаў.

У раўніцце дэкрэта ад 12 красавіка Савет Народных Камісарыяў у ліпені 1918 г. падпісаў спіс з 50 імянаў «вялікіх людзей у галіне рэвалюцыйнай і грамадскай дзейнасці, у галіне філасофіі, літаратуры, навукі і мастацтва», якім належала паставіць помнікі.

У параку выканання ленинскага плана манументальнай прапаганды было збудавана мноства помнікаў. Многія з іх, пераходзячы ад часу ў камень і метал, упрыгожваюць Маскву і Ленінград да нашых дзён.

На дэкрэт урада аб манументальнай прапагандзе адгукнуліся і іншыя савецкія гарады. Сірава збудаваныя манументальна-памятныя праходзілі ў гарадах Беларусі, перш за ўсё ў Мінску і Віцебску. У Мінску на плошчы Свабоды была ўстаноўлена фігура чырвонаармейца з дрэва, аддзяленая бліжэй (скульптар Цехановіч), была распрацаваны праекты бюстаў У. І. Леніна, А. В. Луначарскага і іншых савецкіх дзеячоў. У доме прафсаюза была ўстаноўлены скульптуры Песталомі і Калпа Ільіна (скульптар А. Брава).

Практычнае ажыццяўленне манументальнай прапаганды ў Мінску ў шырокім маштабе разорганізавана ў 1932 г. у сувязі з будаўніцтвам Дома Урада. Найбольш значным манументам быў помнік У. І. Леніну, узведзены перад Домам урада скульптарам М. Манізерам. Ленін адлюстраваны ў домант прамой, на пастаментах на іх пачынаўся ўрадавы будынак.

Сумесна з архітэктарамі скульптары аформілі фасад і інтэр'ер тэатра оперы і балета, Палаца піянераў, гасцініцы «Беларусь» і Дома афіцэраў, а таксама павільён Беларусі на Усеагульнай сельскагаспадарчай выстаўцы 1939 г.

Перад вайной было створана некалькі помнікаў, у тым ліку У. І. Леніну на Барысава і Палацкі Ф. Э. Дзяржынскаму для Дзяржынска. Помнік Дзяржынскаму (аўтар А. Груба) з'явіўся адной з найбольш выразных скульптур дзявяцінага часу.

Вялікае агітацыйна-выхаўнае значэнне скульптуры Беларусі мела ў вайнавыя гады. Бюсты партызан Герояў Савецкага Саюза, савецкіх палкаводцаў, пісьменнікаў, гістарычных дзеячоў і таматичныя кампазіцыі адграілі выдатную ролю як арганізацыйны сродак у барацьбе з вайсковымі і партызанскімі групамі.

За думкай урада аб манументальнай прапагандзе адгукнуліся і іншыя савецкія гарады. Сірава збудаваныя манументальна-памятныя праходзілі ў гарадах Беларусі, перш за ўсё ў Мінску і Віцебску. У Мінску на плошчы Свабоды была ўстаноўлена фігура чырвонаармейца з дрэва, аддзяленая бліжэй (скульптар Цехановіч), была распрацаваны праекты бюстаў У. І. Леніна, А. В. Луначарскага і іншых савецкіх дзеячоў. У доме прафсаюза была ўстаноўлены скульптуры Песталомі і Калпа Ільіна (скульптар А. Брава).

Практычнае ажыццяўленне манументальнай прапаганды ў Мінску ў шырокім маштабе разорганізавана ў 1932 г. у сувязі з будаўніцтвам Дома Урада. Найбольш значным манументам быў помнік У. І. Леніну, узведзены перад Домам урада скульптарам М. Манізерам. Ленін адлюстраваны ў домант прамой, на пастаментах на іх пачынаўся ўрадавы будынак.

Сумесна з архітэктарамі скульптары аформілі фасад і інтэр'ер тэатра оперы і балета, Палаца піянераў, гасцініцы «Беларусь» і Дома афіцэраў, а таксама павільён Беларусі на Усеагульнай сельскагаспадарчай выстаўцы 1939 г.

Перад вайной было створана некалькі помнікаў, у тым ліку У. І. Леніну на Барысава і Палацкі Ф. Э. Дзяржынскаму для Дзяржынска. Помнік Дзяржынскаму (аўтар А. Груба) з'явіўся адной з найбольш выразных скульптур дзявяцінага часу.

Вялікае агітацыйна-выхаўнае значэнне скульптуры Беларусі мела ў вайнавыя гады. Бюсты партызан Герояў Савецкага Саюза, савецкіх палкаводцаў, пісьменнікаў, гістарычных дзеячоў і таматичныя кампазіцыі адграілі выдатную ролю як арганізацыйны сродак у барацьбе з вайсковымі і партызанскімі групамі.

За апошнія гады беларускія крытыкі ў галіне выяўленчага мастацтва аублікавалі шэраг работ. У зборніку, прысвечаным развіццю беларускага мастацтва, змешчаны артыкулы П. Герасімовіча, А. Васілеўскага, Г. Баравіч і іншых. Валікі ўступны артыкул П. Нікіфарова і Герасімовіча аублікаваны ў мастацтвазнаўчым «Выяўленчае мастацтва Беларускай ССР» (Масква).

Выйшаў у друку нааграфія І. Зяноўчука аб народным мастацтве БССР В. Волкава. Артыкул аб творчасці Раіны Надзвуркавай А. Ус у вучоных запісках Брэсцкага педагагічнага інстытута. Артыкул аб беларускай народнай разьбе змешчаны мастак М. Тарасікаў у зборніку навуковых прац Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР. Нашы крытыкі прынялі ўдзел у напісанні лістовак з ілюстрацыямі, прысвечаным творчасці беларускіх мастакоў. Уступны артыкул да лістовак напісаў С. Палеес, Е. Раіна, Ф. Лейтман, І. Зяноўч і інш.

Знаходзяцца ў друку працы пра Балыніцкага-Бірулю, Ул. Кудравіча, пішуча манарафія пра А. Шчыбіна, Я. Красоўскага.

У Беларусі Дзяржаўным выдавецтве выйшаў праца М. Кацара «Беларуская савецкая скульптура». Зборнік артыкулаў падрыхтаваны Інстытутам мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР. Усё гэта сведчыць аб ажывленні ў рэспубліцы крытычнай думкі ў галіне выяўленчага мастацтва. Актыўна развіліся творчыя сувязі нашых крытыкаў з аднамясціні секцыямі маскоўскага Саюза мастакоў, Саюза мастакоў Украінскай ССР. Беларускія крытыкі і мастацтвазнаўцы прымаюць удзел у рабоце Усеагульнай камісіі па крытыцы, мастацтвазнаўству і друку праўлення Саюза мастакоў ССР.

За апошні час рады крытыкаў беларускага выяўленчага мастацтва значна выраслі. У рабоце секцыі ўдзельнічаюць П. Нікіфарав, І. Зяноўч, А. Васілеўскага, Г. Баравіч, А. Ус, выхаванцы Маскоўскай і Ленінградскай ВНУ — мастацтвазнаўцы Е. Раіна, І. Назімава і інш. Група філосафаў — А. Лакіза, Матвеев, Астроўскі, Ю. Васілеў — займаецца эстэтыкай. Цяпер замест 4—5 крытыкаў у галіне выяўленчага мастацтва ў Беларусі ўжо налічваецца 14—15 чалавек спецыялістаў, здольных вырашаць сур'ёзныя творчыя задачы. Арганізаваны сектар мастацтва Інстытута мастацтвазнаўства і фальклору пры Акадэміі навук БССР.

Мы інтэлігентна сабраў у Саюзе мастакоў крытыкаў, якія працуюць у розных арганізацыях — мастацкіх музеях, Акадэміі навук, у вышэйшых навучальных установах. Управалены на справы архітэктары. За гэты перыяд крытыкі валі таксама работ у прапагандае і папулярныя беларускага савецкага мастацтва, выяўленчай творчасці народаў ССР. Крытыкі падтрымліваюць сувязь з мастакамі, наведваюць іх майстэрні, удзельнічаюць у абмеркаванні аскаіаў.

Мастацтвазнаўцы і работнікі музеяў сістэматычна выступаюць у лекцыямі на прадпрыемствах, у навучальных установах, школах, вайсковіх частках. Гэтыя лекцыі суправаджаюць экспаніраваннем работ беларускіх мастакоў-графікаў і карыкатурыстаў. Выстаўка рэпрадукцый савецкага мастацтва была наладжана ў Гомельскай вобласці. Арганізаваліся выезды для чытання лекцыяў па тэорыі мастацтва ў Істэтыцы ў Брэст, Віцебск і іншыя гарады. Члены нашай секцыі выступалі з докладамі-аглядамі на юбілейных выстаўках М. Кучына, І. Лейтмана, Ул. Хрусталёва, Ул. Кудравіча, В. Зяноўскага, А. Гугельскага.

Крытыкі і мастацтвазнаўцы валіць педагагічную работу ў вышэйшых навучальных установах — тэатральна-мастацкіх, палітычных, педагагічных інстытутах, універсітэце і вышэйшых навучальных установах другіх гарадоў Беларусі.

Усхваляваныя вобразы

Сціпленце, нездавальненасць дасягнутым, няспынным пошуку новых вырашэнняў вобраза або тэмы, імкненне забягаць сцяг пластычную нову — характэрныя рысы творчасці таленавітага скульптара Андрэя Міхайлавіча Засціцкага. Праціўнік шаблону, ён заўсёды шукае форму ўвасаблення задумі і не тракцеўку ў самім змесце твора. Работам маладога скульптара ўдзяцца шчырасць, усхваляванасць, эмацыянальнасць.

Значным дасягненнем скульптара, якое вызначыла першы этап яго творчага росту, з'явіўся статуарны партрэт беларускага партыяна Алаіза Пашкевіч (Цёткі). У гэтым вобразе скульптар імкнуўся выявіць рэвалюцыйную палыманасць і партыцыйную прывапанасць пастэты. Але кампазіцыйная будова статуі, прынятая скульптарам, ужо несла ў сабе лірычны пачатак: стройны стан жанчыны, падкрэслены спадатымі да аямлі складкамі азеяння, гармонія рухаў фігуры і рук, цудоўны, прыабыты твар — усё служыла выяўленню палыманасці вобраза Рымс мужнасці выявіліся ў рапучасці рухаў фігуры, у горды ўзнятай галаве, некалькі суровым паглядзе, энергічным руху рукі, якая моцна сціскае кончык шаліка. Але з прычыны лірычнай кампазіцыі гэты рысы засталіся не раскрытымі. Твору ўдзяцца няяснасць дэпкі і недастаткова тонкая апрацоўка пластычных форм.

З большай упэўненасцю Засціцкі дэпкі партрэт народнага паэта і выдатнага дзеяча польскага вываляччага руху Адама Міцкевіча. Карыстаючыся формай кампазіцыйнага партрэта-бюста, скульптар здуоў перадаць у ім апроч партрэтнага падабенства і інтэрнага зместу, — сюжэт. Паэт адлюстраваны ў хвіліну роздуму. Накінуты на плечы крылатка падкрэслівае няўтэрпанасць абстаноўкі ў сямлі. У гэтым творы аноў паўтараецца анойдены скульптарам прыём жывапанасці, які ўносіць кантраст святла і ценю, падкрэслівае інтэрнаў усхваляванасць вобраза.

А. Засціцкі не раз звяртаўся да вобраза Адама Міцкевіча. У сааўтарстве з А. Глебавым ім зроблена двухфігурная кампазіцыя «Адам Міцкевіч і А. С. Пушкін» для Навагружскага зятым А. Засціцкі аноў партрэт А. Міцкевіча. Ён дэпкі лепш праявіў у вобразе вайскавага афіцэра, які падае на руці Але ў вачы Цёткі, у яе руху, ва ўсёй кампазіцыі скульптуры, выцягнутай па гарызанталі — валіка дынамічнага сі-

ла, якая перадае рэвалюцыйную палыманасць вобраза. У дадзеным выпадку такая скандэнтравана-лаканічная форма выяўлення вобраза зусім апраўдана. Вобраз Цёткі, якая заклінае народ да барацьбы за сваё вызваленне, перакамальны і экспрэсіўны.

А. Засціцкі прадуе не толькі ў галіне партрэта, але і ў галіне жанравай скульптуры. Багата творча фантазія, удумліваасць і імкненне па-свойму вырашыць той або іншы сюжэт дапамагаюць скульптару знайсці пераканальны мастацкія вобразы і ў гэтым напрамку.

Працуючы над тэмай «1905 год», скульптар улада знаходзіць мастацкі вобраз старога рабочага-лінейшчыка царскай Расіі, стварыўшы кампазіцыю «Ленінскае слова». Стомлены, звышдзены стары лінейшчык, спіныўшы работу, прысеў, каб зазірнуць у старонку ленинскай газеты. Пачуўшы нейчыя крокі, ён разкім рухам рукі хавае за нагруднік фартуха дарагія газеты лісты. Рух хутка адскокнутаў фігуры, павярот галавы ў бок, прыжмур вачы на разумыны валівы твары — усё выказвае ў ім стойкасць і рапучасць эмацыянальнага вобраза статуі. У канкрэтным абліччы рабочага створан сітэтычны вобраз перадавага рэвалюцыйнага пралетарыята царскай Расіі.

Для ажыццяўлення новай задумы А. Засціцкі знаходзіць новую форму. Ствароўчы вобраз партызана-падрыўніка, ён імкненне раскрыць у ім гістарычны сэнс народнага партызанскага руху. Скульптар дэпкі магутную фігуру селяніна, яко напружаны мускулы цела, увалатава, на труджаным, валікі сялянскай рукі, энергічны твар і ўсю фігуру, якая з такой рапучасцю нахілялася да рэйкаў.

На працягу некалькіх год творчага думка скульптара вынаходзіў тэму малярна-жывапіснага вобраза. Да савецка-вадзя Савецкай улады ён пераходзіў у вобразе два варыянты гэтай тэмы. Настомныя пошукі новых і свежых форм у вырашэнні мастацкага вобраза, імкненне забягаць пластычную нову — сведчанне таго, што А. Засціцкі таленавіты і самастойны мастак.

А. ВАСІЛЕЎСКАЯ.

На адмычку: скульптура А. М. Засціцкага «Адам Міцкевіч».

Фота С. Чыршкіна.

Слова сяброў

(ПА СТАРОНКАХ КНІГ ВОДГУКА ДЗЯРЖАўНАГА МАСТАЦКАГА МУЗЕЯ БССР)

Савецкія людзі любіць выяўленчае мастацтва. Ад усяго сарца яны цаняць таленавітыя творы майстроў кісі, скульптараў, графікаў. Мастацкія выстаўкі заўсёды прыцягваюць масавага глядача.

Яшчэ праўда мала часу з дня адкрыцця ў Мінску Дзяржаўнага мастацкага музея, а яго ўжо наведла 40 тысяч чалавек. У іншыя дні музея наведваюць ашы тымчыя энтузіясты. Нараджаюцца прыходзіць сядзі па некалькі разоў, каб нагледзецца на таленавітыя творы мастацтва. А хіба не паказальны пошх персанальных і перасонных выставак?

У нас працягваюцца канферэнцыйныя тачоў, сустрачкі тэатральных глядачоў і амаль не бываюць размовы мастакоў з глядачамі, з тымі, для каго пішуча карціны. Нараджаюцца аматы і пачінецкі жывапісы, скульптуры самі шукаюць сустрач з майстрамі мастацтва, каб выказаць ім свае думы і пажаданні.

Мы пазнаёміліся з кнігай водгукў у Дзяржаўным мастацкім музеі. У ёй ужо намалявалі больш 300 калектыўных і індывідуальных запісаў.

Запісы разнастайныя. Голас гэтай калектыўнай кнігі гаворыць аб многім, і мастакам Беларусі на сваім з'ездзе варта ўлічыць у дыскусіі запісы сяброў.

Ваеннаслужачы Ф. Пешняў піша: «Мне даволі часта прыходзілася за апошні час быць на мастацкіх выстаўках. Глыбокае ўражанне пакінула творы савецкіх скульптараў. Асабліва створаны ім партреты выдатных людзей. Хацелася б, каб яны прадоўжылі гэты пых, надаўшы больш увагі нашым зямным сучаснікам».

Гэтую ж думку падкрэсліваюць сяражы Банік, мінчанін Трушчю.

Маскоўскі «А. Дзебю» указвае: «Шкада, што ў нас мала карцін, якія адлюстравалі жыццё і барацьбу савецкіх людзей у Аўчыннай вайне».

Сестры Р. і М. Прымак узяваюць пытанне аб майстэрстве. Добрая, хваляючая тача ў творах мастацтва — многае, але яшчэ далёка не ўсё. Важна ўмець вырашыць гэтую тэму. І сестры Прымак пішуч: «Мы ўважліва аглядаем карціны ранаішых майстроў і сучасных мастакоў. У першых адчуваецца сталая школа майстэрства. Кожная дэтал на іх палотнах адточана. Многія карціны старых рускіх мастакоў не забываюцца ўсё жыццё. І мы чакаем ад сучасных мастакоў, якія таксама стварылі аянала добрых работ, новых выдатных карцін, такіх, якія на сваёй майстэрстве выкажаны таксама запамінацца б назаўсёды».

Глядач Д. Налівайна чакае ад дзеячоў выяўленчага мастацтва БССР новых улад у сувязі з падытоўкай да юбілейнай выстаўкі ў гонар саракагоддзя рэспублікі. Ён спадзяецца на гэты выстаўны паглядзець новыя карціны і скульптуры, якія адлюструюць валікі поспехі беларускага народа.

Група рабочых Мінска, пабываўшы ў мастацкім музеі, высокая адгукнулася аб рабоце скульптара Ізаванкі «Будзёнавец». У калектыўна напісаным водгуку рабочы чалавек ад скульптара новых твораў аб грамадзянскай вайне, аб неўміручых подзвігах савецкіх людзей, падкрэсліваюць важнасць вытворчай тэмы.

Настаўніца Кудрашова, д. яна піша, «сама захапляецца жывапісам, адначасова работамі беларускіх скульптараў і мастакоў Агура, Піхановіча, а таксама іншых, якія больш спадбалілі ёй, і падкрэслівае, што жыццё беларускага народа ўсё яшчэ не знаходзіць дастойнага адлюстравання ў мастацкіх палотнах».

Наведальнікам музея спадбалілі скульптурны творы народнага мастака БССР З. Агура, карціна А. Шчыбіна «Всё тада партыя», карціны А. Волкава «Снежні», «Першае верасня», партреты, выкананыя І. Ахромчыкам, кампазіцыя В. Волкава «Вузаўцы».

Муж і жонка Дуааравы пішуч, што ім спадбалілі работы А. Глебава, асабліва скульптура беларускага першарукара Г. Смарыны. Яны лічаць, што гэты твор варта таго, каб у выглядзе помніка выдатнаму беларускаму асветніку стаць на адной з плошчаў Мінска.

Глядачы робяць і крытычныя запісы па асобных творах, якія аспянуваюць у музеі. Аліану з наведальнікаў не спадабалася карціна мастака Ліўшыца «Абавязальства выканана», якая, па думцы глядача, напісана бледна і шэра.

Сярох многіх прапаноў, якія выказваюцца працоўнымі, хацелася б падкрэсліць яшчэ адну: — трэба часцей наведваць перасонныя выстаўкі сучаснага мастацтва, якія б накаралі работы беларускіх, рускіх, украінскіх, грузініскіх і іншых майстроў.

Я. САДОВСКІ.

М. ТУРОУНІКАЎ, старшыня секцыі крытыкаў Саюза мастакоў БССР.

На адмычку: малады мастак В. І. Стальманонак працуе ў Дзяржаўным мастацкім музеі БССР.

Фота С. Чыршкіна.

Тэмы роднага горада

Напружаныя дні цяпер у мастакоў Віцебска. Яны рыхтуюць новыя работы, прысвечаныя 40-годдзю роднага Беларусі. Тэматыка твораў самая разнастайная.

Абавязанні Савецкай улады ў Віцебску прысвечана новая карціна мастака П. Явіча. Гэтая тача хваліла мастака даўно. Да 40-годдзя Савецкай улады Явіч падрыхтаваў выдатны партрэт старога балышчыка Серабракова. З-пад кісці мастака паявілася партрэт перадавікоў прамысловасці роднага горада, вучоных, артыстаў.

Тэма партызанскай барацьбы прысвечана свае работы мастак В. Кухараў. Яго паліты «Вашка Міна» атрымала з аднаўсёна адборане ў валікі мастаку ўдзяцца перадавага вобраз мужнага, валікога, адважнага камандзіра, чалавеча валікі лавы — героя партызанскай барацьбы Міна Шпілініча Шырава. Зараз

мастак працуе над новай карцінай. «Герой — партызан Віцебшчыны».

Параду новай работай «Обавязкі жывіўшы» А. Каржанеўскі. Карціна прысвечана групе адважных маладых падпольшчыкаў з Сіроцінскага раёна. Мастак хацела таксама тэма нашых выдатных будняў. Трапнымі дэталі і фарбамі паказвае ён змены, якія адбыліся ў родным горадзе за гады Савецкай улады. Вось карціна «Прысрэк імя Кірава». Юна, перакананая адлюстраваны куток абудаванага горада, выдатная вудіца з будыўскамі, прыгожымі дамамі, вакзалам, цудоўным мастом. А. Каржанеўскі прысвечана работу над тэмай роднага горада. Да 40-годдзя Беларусі ён закончыць карціны «Новы Віцебск», «Горад Полацк», шэраг гарадскіх і сельскіх пейзажаў.

Тэма гарадзін барацьбы выдзяцца перадавага тача супраць беларускага народа супраць гітлераўскіх захонікаў — у цэнтры увагі віцебскіх мастакоў. Удала работа «Вера Харуніка» М. Міхайлава, дзе паказаны моцны характар, гераізм падпольшчыцы. М. Міхайлаў працуе таксама над пейзажамі Віцебшчыны і партрэтамі гераю Сацыялістычнай працы.

Выдатныя будні савецкіх людзей, простых працаўнікоў — невычарпальна крыніца творчага натхнення мастакоў Віцебшчыны. Ю. Доктарава вабод сельскагаспадарчых тэмы. Радасць калгаснай працы будуч адлюстраваны карціны «Калгасніца» і «Знамя дзяржа».

Мастак І. Цырлін піша партрэт персанальнага пенсіонера-трамвайшчыка Шутава. М. Анічмыч — партрэт перадавікоў сельскагаспадаркі.

Родны горад! Колькі прышлося перажыць тут радасці і смутку, хвалявання і натхнення! Не выпадкова таму многія мастакі прысвечалі свае творы Віцебску — новаму, адноўленаму, прыгожаму гораду.

Л. Мішурны працуе над ідуэтыўнымі і гарадскімі пейзажамі Віцебска. І. Валютні стварае сэрью графічных работ з жыцця горада, пейзажы «На берагах Заходняй Дзвіны».

Многа прафесіянальных мастакоў у Віцебску. Усе яны знаходзяць высакародныя, удзячныя тэмы. Г. Сарогін працуе над партрэтамі перадавікоў сельскагаспадаркі, карціны «Калгасніца» і «Знамя дзяржа».

Многа каларытнасці, арыгінальнасці ў рабоце пейзажыста В. Дзежыца. І. Івантара, М. Кузняцова, Г. Раменчыка, К. Паўлава і інш.

В. МЯНЖЫНСКАЯ, Віцебск.

Наш пачэсны абавязак

За апошнія гады беларускія крытыкі ў галіне выяўленчага мастацтва аублікавалі шэраг работ. У зборніку, прысвечаным развіццю беларускага мастацтва, змешчаны артыкулы П. Герасімовіча, А. Васілеўскага, Г. Баравіч і іншых. Валікі ўступны артыкул П. Нікіфарова і Герасімовіча аублікаваны ў мастацтвазнаўчым «Выяўленчае мастацтва Беларускай ССР» (Масква).

Выйшаў у друку нааграфія І. Зяноўчука аб народным мастацтве БССР В. Волкава. Артыкул аб творчасці Раіны Надзвуркавай А. Ус у вучоных запісках Брэсцкага педагагічнага інстытута. Артыкул аб беларускай народнай разьбе змешчаны мастак М. Тарасікаў у зборніку навуковых прац Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР. Нашы крытыкі прынялі ўдзел у напісанні лістовак з ілюстрацыямі, прысвечаным творчасці беларускіх мастакоў. Уступны артыкул да лістовак напісаў С. Палеес, Е. Раіна, Ф. Лейтман, І. Зяноўч і інш.

Знаходзяцца ў друку працы пра Балыніцкага-Бірулю, Ул. Кудравіча, пішуча манарафія пра А. Шчыбіна, Я. Красоўскага.

У Беларусі Дзяржаўным выдавецтве выйшаў праца М. Кацара «Беларуская савецкая скульптура». Зборнік артыкулаў падрыхтаваны Інстытутам мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР. Усё гэта сведчыць аб ажывленні ў рэспубліцы крытычнай думкі ў галіне выяўленчага мастацтва. Актыўна развіліся творчыя сувязі нашых крытыкаў з аднамясціні секцыямі маскоўскага Саюза мастакоў, Саюза мастакоў Украінскай ССР. Беларускія крытыкі і мастацтвазнаўцы прымаюць удзел у рабоце Усеагульнай камісіі па крытыцы, мастацтвазнаўству і друку праўлення Саюза мастакоў ССР.

За апошні час рады крытыкаў беларускага выяўленчага мастацтва значна выраслі. У рабоце секцыі ўдзельнічаюць П. Нікіфарав, І. Зяноўч, А. Васілеўскага, Г. Баравіч, А. Ус, выхаванцы Маскоўскай і Ленінградскай ВНУ — мастацтвазнаўцы Е. Раіна, І. Назімава і інш. Група філосафаў — А. Лакіза, Матвеев, Астроўскі, Ю. Васілеў — займаецца эстэтыкай. Цяпер замест 4—5 крытыкаў у галіне выяўленчага мастацтва ў Беларусі ўжо налічваецца 14—15 чалавек спецыялістаў, здольных вырашаць сур'ёзныя творчыя задачы. Арганізаваны сектар мастацтва Інстытута мастацтвазнаўства і фальклору пры Акадэміі навук БССР.

Мы інтэлігентна сабраў у Саюзе мастакоў крытыкаў,

